

WIJNGAARDSLAKKEN

1) Levering van Wijngaardslakken voor Wetenschappelijke en Educatieve doeleinden

Ten gevolge van een succesvolle kweek van Wijngaardslakken is levering van levende dieren aan houders van een ontheffing van artikel 24 van de Natuurbeschermingswet mogelijk geworden.

Gegadigden die deze dieren behoeven voor wetenschappelijk onderzoek, voor educatieve doeleinden of voor een experimentele kwekerij, en geen vergunning bezitten deze dieren onder zich te hebben moeten alvorens te reflecteren een verzoek indienen bij het Departement van CRM om van de verbodsbepalingen gegeven in art. 24 van de Natuurbeschermingswet te worden ontheven. Bij het verzoek om levering moet het nummer van de ontheffing worden opgegeven.

Aanvragen om levering te richten aan: J.A. Delsman p/a mevrouw M.C. Delsman-Nijenhuis, Cramerstraat 12, 7491 DM DELDEN.

. L. Butot

2) Uit de Pers

"De Limburger" van maandag 14 mei 1979 bevatte onderstaande berichten:

BELGEN AANGEHOUDEN
RECORD-VANGST AAN SLAKKEN IN EIJSDEN
(Van onze verslaggever)

EIJSDEN- De rijkspolitie van Eijsden heeft zondag 6 Belgische wijngaardslakkenvangers aangehouden, die in de gemeente Eijsden 1.970 van deze

diertjes verschalkt hadden. Volgens de woordvoerder van de rijkspolitie is dit de grootste buit die ooit achterhaald werd. De Belgen waren afkomstig uit Luik. De daders vervoerden de buit in emmers en plasticzakken. De slakken waren waarschijnlijk voor de handel bedoeld. Voor een slak wordt een gulden betaald.

SLAK

Nauwelijks hebben de eerste voorjaarsboden zich laten zien of we lezen in de krant dat er weer slakkenvangers op de bon geslingerd zijn. De betrapte stroper had liefst 43 slakken gevangen (opgeraapt). Wie beweert dat het goed gaat met de wijngaardslak sinds ze tot de beschermde dieren wordt gerekend? Het gaat helemaal niet goed met de wijngaardslak. Jammer genoeg worden bij de jacht op de mensen die schuldig zijn aan het uitroeien van de wijngaardslak, de hoofdschuldigen ongestraft gelaten. Het zijn niet de kleine slakkenvangers die een bedreiging vormen voor de slakken. De werkelijke schuldigen zijn de gemechaniseerde bermmaaiers en gifspuiters. Het onderhoud (lees: vernielen) van de wegbermen is in de loop der jaren gemechaniseerd. Allerhande machines, handig en zonder moeite en kennis te bedienen, worden ingezet om de wegbermen zo kaal te maken als een gazon. Weer of geen weer, ze zijn steeds te zien in heel Zuid-Limburg. Geen plant mag hoger komen dan een decimeter of er is weer werk aan de winkel. Als de machine geen schade oploopt, dan mag hier en daar rustig een struik of een stukje grond meegemaaid worden.

De andere groep boosdoeners wordt gevormd door de boeren die proberen alle (on-)kruiden van weilanden en akkers te weren en dan eigen en andermans bezittingen bespuiten met giftige stoffen. Beide groepen van mensen gaan in de regel vrijuit. Bij hoge uitzondering wordt er wel eens een boze vinger omhoog gestoken. Sinds vele jaren volg ik het wel en wee van de natuur in en rond Zuid-Limburg. Reeds veertig jaar ken ik slakkenvangers die in de gemeenten Wittem en Vaals slakken rapen. Nooit heeft dit ernstige gevolgen gehad. Snel achteruit gingen de slakken en veel andere dieren toen de zeis ingeruild werd voor bermmaaiers en nog sneller toen de boeren gebonnen met gif te spuiten in de bermen. In 1976 telde ik in de gemeente Vaals meer dan 200 wijngaardslakken die in een stukje berm van nog geen 300 meter, gedood of ernstig gewond waren bij het maaien van de berm. Niet te tellen was het aantal andere dieren dat gedood was. Op andere plaatsen was en is het niet anders. Als de bermmaaiers de komende tijd weer zonder overleg worden ingezet, zullen opnieuw dagelijks vele honderdduizenden dieren onnodig moeten sterven, zullen evenzovele hun verblijfplaats moeten prijsgeven of wordt hun voortplanting onmogelijk gemaakt en kunnen nog meer planten geen zaden voortbrengen. Als we toch serieus over natuurbescherming willen praten, waar blijven dan de dames en heren van de Rijks-, Provinciale en gemeentelijke overheden. Limburgs Landschap, Milieufederatie, Recreatieschappen, I.V.N., Natuurhistorisch genootschap en alle groepen van mensen die bereid zijn om voor behoud van de natuur te protesteren? Van niemand hoort men iets! Ja toch, de afdeling Publieke Werken van de gemeente Vaals. Deze liet weten: "We kunnen toch niet meer terug naar de zeis"! En toch meen ik dat we dat moeten doen. Op meerdere plaatsen in het buitenland sprak ik met mensen die met de zeis aan het werken waren. In Oostenrijk sprak ik met een kantonier die in een rijk natuurgebied met de zeis bezig was een wegberm te onderhouden. "Om in de stad bloemperken te onderhouden", aldus de man, "moet je diploma's hebben en kennis van niet meer dan 50 planten die in perken en bakken staan. Hier buiten de stad mag je geen diploma hebben anders ben je te duur, maar wel kennis van meer dan 200 wilde planten die niet gemaaid mogen worden". Eenzelfde verhaal hoorde ik ook in het aan ons land grenzende deel van België. Zou het niet tijd worden dat we de rollen hier gaan omdraaien? Mensen opleiden voor het onderhouden van wegbermen en dergelijke. Willen we van Zuid-Limburg een landschapspark maken, dan wordt het tijd dat Rijk, Provincie en gemeenten hierover gaan praten.

Vijlen, W.M. Felder

Felder heeft groot gelijk. Ik neem aan dat hij als zovelen verheugd is over het optreden van de politie. Hij ziet echter voorbij aan het feit dat kleine en grote slakkenvangers juist in de maanden mei en juni, wanneer de dieren zich op het eieren leggen gaan voorbereiden, en de eerste legfels worden afgezet, worden gestoord en voor hun dood niet meer tot voortplanting komen. De zeer hoge tol die van de overgebleven jonge dieren van het 1e en 2e jaar geheven wordt door muizen, kikkers, padden, kevers en vogels zorgt dan voor het uitsterven van de plaatselijke populatie met de altijd aanwezige zeer hoge natuurlijke sterfte van eieren en broed.

Het is duidelijk dat wanneer men niet in staat is uit een natuurlijke populatie op verantwoorde wijze te oogsten, of voldoende te oogsten de grote vraag van de conservenindustrie voor de aanvullende voedselvoorziening alleen beantwoord kan worden door een wetenschappelijk begeleide kweek van de zeer gevraagde wijngaardslakken.

L. J. M. Butot

3) Wijngaardslakken te Midwolda Old (Groningen)

In zijn brief van 20 juni 1979 meldde de heer A.K. Schuitema te Delfzijl mij het volgende:

"Door toevallige omstandigheden kwam ik achter het bestaan van een vermoedelijk vrij grote kolonie van Helix pomatia, naar voorlopige schatting zeker enkele honderden exemplaren in het Groninger dorpje Midwolda Old. Oorspronkelijk leek het aanwezig zijn van deze kolonie een raadsel en werd er zelfs gedacht aan een restant uit de tuin van een groot dubbelklooster van de Benedictijnen dat in de naaste omgeving heeft gestaan, en dat vermoedelijk omstreeks 1740 is afgebroken. Dit enorme klooster moet zo'n oppervlakte beslagen hebben, dat de vindplaats binnen de tuinen van dit complex had kunnen liggen.

Maar na enig vragen in de naaste omgeving van de vindplaats, kwam de werkelijke toedracht aan het licht.

Een in de omgeving wonende had volgens zijn verklaring ruim 20 jaar geleden een vijftal exemplaren van H. pomatia meegenomen uit de Belgische Ardennen en deze in zijn eigen groententuin - achter zijn huis - weer losgelaten. Het is dus een betrekkelijk jonge import, maar een import die gezien de omvang van de kolonie - die nu over meerdere tuinen in de omgeving verspreid is - goed is aangeslagen.

Ter plaatse komt ook een bijna uitsluitend rode kolonie van Cepaea nemoralis voor, gemengd met C. hortensis."

L.B.